

Výsadba okrasných drevín

= časť II.

(správna výsadba a ošetrovanie okrasných drevín)

V jarnom čísle Spravodajca sme si v krátkosti načrtli vhodné naplánovanie výsadby okrasných drevín a tiež sme si poukázali na správny postup pri výbere sadového materiálu. Ak sme samotné vysadenie okrasných drevín nestihli na jar alebo počas roka, tak práve obdobie od konca leta až do neskorej jesene je vhodný termín na realizovanie výsadby okrasných drevín. Za predpokladu kvalitného naplánovania výsadby a nákupu okrasných drevín, môžeme pristúpiť ku samotnej výsadbe.

Prvoradá je správna príprava a úprava pôdy. Pred výsadbou by sme si mali zistiť vhodnosť pôdy pre plánovanú okrasnú drevinu a v prípade, že je nevyhovujúca, je potrebné pôdu v mieste výsadby upraviť. Máloktoľá pôda je úplne ideálna pre široké spektrum sadového materiálu. Prvým krokom je potrebné pôdu skultivátorovať alebo ťažké a ílové pôdy hlbšie zryľovať. Dosiahneme tým prevrstvenie ornice, následné prevzdušnenie a zjem-

nenie štruktúry pôdy. V piesočnatých pôdach môžeme zvýšiť obsah živín zapracovaním humusu. V prípade že máme pôdu priveľmi vápenatú, neodporúča sa veľmi hlboké prekopávanie zeminy a rastliny vyžadujúce kyslú pôdu by sa mali vylúčiť z tohto stanovišťa. Samotná úprava pôdy a lôžka výsadby sa odporúča doplnením výživových substrátov. Jamu vykopeme s väčšou rezervou aby okrem koreňového balu rastliny ju bolo možné vystlať vhodným substrátom pod samotný koreň ale aj okolo koreňového systému. Vrchnú vrstvu zeminy použijeme pôvodnú ornici. Dosiahneme tým rýchlejšie a kvalitnejšie zakorenenie rastliny a prísun dostatočného množstva živín v správnom pomere na prvé týždne po vysadení.

Rastlinám vyžadujúcich prídanie rašeliny sa lôžko pre výsadbu vystelie zmesou zeminy a rašeliny v pomere 1:1 alebo 1:2 podľa konkrétnej rastliny alebo sa použije originálny substrát napríklad na rododendrony. Pokiaľ je to možné

vyhýbame sa výsadbe do vápenatej pôdy. Kyslomilné rastliny sú teda spomínaný Rododendron, Azalka, Skimmia, Pieris, Pernettya, Kalmia, a iné. Ale odporúča sa pridávať rašelinu aj rastlinám ako Cezmína, Hortenzia, Vresovec, Enkiant, atď. Rastliny s požiadavkami na doplnenie špeciálneho substrátu sú tiež ihličnaté okrasné dreviny, ktorým pridávame špeciálny substrát na conifery. Samotné ihličnany sa líšia hlavne požiadavkami na stanovište. Pokiaľ borovica porastie aj v piesočnatej pôde a na exponovanom stanovišti, cyprusček vyžaduje dobre priepustnú pôdu nie však na veternom mieste. Jedľa zase obľubuje vlhkú a hlbokú pôdu, avšak znečistené prostredie a plytké pôdy sú pre jedlu nevhodné. Borievkam sa darí aj vo vápenatých a štrkových pôdach. Výhodou pestovania borievky je že znesie aj suchšie podmienky a je odolnejšia voči mrazu. Najčastejšie vysádzanými ihličnanmi je tuja (na konároch má malé šupinovité lístky), s ktorou by pri pestovaní nemal byť problém. Dobre znášajú pravidelný rez a aj zatienené miesta, treba im však zabezpečiť dobre priepustnú pôdu. Medzi ostatné ihličnany môžeme ešte zaradiť aj stromy ako tis, sekvoja, smrek a iné. Ostatným okrasným krom, kvitnúcim rastlinám, popínavým rastlinám sa odporúča pridávať záhradnícky substrát s vyrovnaným obsahom živín podľa ich individuálnych požiadaviek. Napríklad pre pestovanie ruží je priam žiaduce zabezpečiť originálny substrát pre ruže, aby sme dosiahli maximálny efekt pre ich kvitnutie. Tiež netreba zabúdať aj na rastliny, ktorým vysoký obsah živín v pôde neprospejeva alebo ho aspoň nevyžadujú, darí sa im aj v chudobnej piesčitej zemi (Zanovát, Kručinka, Deväťorník).

Okrem dostatočného prísunu živín nesmieme zabúdať aj na vhodné stanovište. S tým však treba rátať už pri plánovaní výsadby. Mimo požiadaviek na chránené miesta pred mrazom, vetrom a vlhkostných podmienok, je dôležité aj zatienenie alebo potreba slnečného miesta. Zvyčajne slnečné umiestnenie potrebujú

kvitnúce rastliny a panašované kultivary okrasných drevín – tieto pri nedostatku slnka zvyčajne rastú, ale len s jedným odtieňom bez panašovaného vyfarbenia. Pri samotnej výsadbe nesmieme zabúdať hlavne na plánované vzdialenosti vysádzaných jednotlivých rastlín od seba. Najmä pri väčšom počte vysádzaných rastlín a zmiešaných záhonoch sa odporúča rastliny najprv rozložiť na pozemok alebo označiť ich miesto určenia kolíkmi a vo výsadbe postupovať postupne po presnom vymezení, aby nevznikol vzdialenostný posun medzi rastlinami. Dôležitá je aj opora volnokoreňových a solitérnych stromov. Pri listnatých stromoch sa odporúča fixácia stromu jedným kolom, prípadne pri väčších stromoch s korunou na kmeni je potrebné takýto strom ukotviť tromi kolmi. Pri väčších ihličnatých stromoch s habitusom väčším ako 2 m sa odporúča fixácia kolmi pri koreňovom bale, ktorá by mala chrániť strom pred nepriaznivým vplyvom počasia, hlavne pred vetrom a zabezpečiť zakorenenie stromu v správnom uhle.

Ukončením výsadby sa však starostlivosť o ňu nekončí. Rezom a strihaním volne rastúcich a solitérnych drevín udržujeme prirodzený rastový habitus a odstraňujeme nevhodné a vyschnuté časti rastlín. Pri živých plotoch vytvárame pravidelným orezávaním koruny umelý ale pritom estetický tvar koruny. Ďalším dôležitým rozhodnutím záhradkára je či okrasné dreviny bude odburiňovať pravidelným okopávaním, (tak aby neboli porušené plytkšie korene), alebo bude proti burinám v záhonoch „bojovať“ aplikáciou netkanej geotextílie a zasypaním mulčovací kôrou, alebo iným dekoračným materiálom, napríklad kameňom. Geotextília s mulčom je síce investícia navyše, ale nie sú to v žiadnom prípade vyhodnené peniaze. Udržujú pôdnu vlhkosť, zabraňujú rastu burín, v zime znižujú prenikaniu mrazu. Ochrana rastlín v zimnom období je dôležitá hlavne v prvých rokoch po výsadbe. Snehová pokrývka a mraz vhodne vybraným stromom s prihliadnutím na ich

požiadavku stanovišťa by nemali ublížiť. Avšak dlhodobá zima s holomrazmi môže poškodiť chúlolistivé rastliny, preto ich chránime pred očakávaným mrazom napríklad plastovým alebo papierovým vrecom. Sneh zase môže poškodiť rastliny svojou hmotnosťou, preto stromy buď včas vyviažeme špagátom alebo čerstvo napadaný sneh neodkladne odstránime a zabránime tak zlomeniu konárov. Aby rastliny ostali vždy svieže a plné kvetov, musíme im zabezpečiť pravidelný a dostatočný príjem živín. Treba mať však na zreteli individuálne požiadavky rastliny či už na príjem napr. kyslého alebo klasického hnojiva alebo aj spôsobu prihnojenia (zásobným dlhodobým granulovaným hnojivom, postrekom na listovú časť, hnojivovou zálievkou). S hnojením úzko súvisí aj potrebná zálievka rastlín, taktiež podľa potreby jednotlivu a hlavne v letnom období. Hnojenie a zálievku robíme zásadne mimo najväčších horúčav, aby sme rastliny nepoškodili. V

neposlednom rade je dôležitá aj otázka ošetrovania chemickými postrekmi. Tieto sú každoročne čoraz viac využívané aj v oblasti okrasných záhrad. Najväčšími problémami bývajú plesne a hubové ochorenia rastlín, najmä pri hustejších výsadbách ale bývajú spôsobené aj vplyvom počasia. Tu je nevyhnutný opakovaný postrek vhodným fungicídom. Ďalej je potrebné najmä v jarných mesiacoch použiť ochranu proti požerovému hmyzu a to správnym postrekom či už preventívne alebo aj opakovane podľa signalizácie.

Niekoľko vyššie uvedených informácií a doporučení aspoň z malej časti načrtáva dôležité postupy samotnej výsadby, avšak výsadba drevín býva mnohokrát náročnejšia. Je preto vhodné kvalitne naštudovať problematiku jednotlivých rastlín ktoré si plánujeme vysadiť, prípadne sa poradiť s odborníkom.

Mgr. Juraj Brezniak, Proeko
www.proeko-zahrady.sk